

Nr 2.

Av herrar **Ericsson** i Näs och **Hedlund** i Rådomb, om *inrättande vid lantbrukshögskolan eller vid Uppsala universitet av en lärostol i landsbygdssociologi.*

Jämfört med många andra länder har den sociologiska vetenskapen i vårt land inte fått den plats den förtjänar. Alldeles speciellt gäller detta den del av sociologien som kallas landsbygdssociologi. Som vetenskap har i vårt land landsbygdssociologien ännu knappast vunnit något som helst beaktande.

Landsbygdens avfolkning och anhopningen av människor i städer och samhällen ha skapat och skapa allt fortfarande sina speciella problem. Inte minst de senaste årtiondena ha företett omfattande, ja rent av revolutionerande förändringar för landsbygdens folk, och denna omformning av landsbygdens liv fortgår oavbrutet. Rationaliseringen, som i och med lantbruksnämndernas arbete fått ökad aktualitet, syftar att ytterligare omskapa landsbygdens struktur. Tjänstemän, såsom lantbruksdirektörer, hushållningssällskapens tjänstemän, konsulenter och ett flertal andra, ha en specialiserad utbildning. Vi utbilda specialister på husdjurskötsel, växtodling, jordbruksekonomi o. s. v., vi ha hittills så gott som enbart intresserat oss för växternas och djurens livsbetingelser och trivsel och för de ekonomiska förhållandena. Vi borde också intressera oss för *människans* på landsbygden livsbetingelser och trivsel.

Någon landsbygdssociologisk institution finnes ännu inte i vårt land. En dylik skulle vara nödvändig för att vid fil. kand.-stadiet kunna ge en utbildning, som gjorde de studerande lämpligt utrustade för de speciella problem, som landsbygdslivet erbjuder, och som alltså gjorde dem bättre skickade att förstå de människor och de förhållanden, som beröras av deras framtida arbete. Naturligtvis skulle man också vid denna landsbygdssociologiska institution bedriva vetenskapligt arbete och undersökningar, vilka skulle kunna få vidsträckt praktisk betydelse.

Så ha t. ex. för vårt lands vidkommande ännu inte vetenskapligt klarlagts orsakerna till landsbygdens avfolkning. Ett klarläggande av dessa orsaker skulle kunna ge oss åtminstone någon anvisning om var botemedlen vore att söka.

Landsbygdssociologerna torde allmänt vara överens om att en landsbygdssociologisk institution bör ha en nära förbindelse med en agrarfakultet eller lantbrukshögskola. Så är det t. ex. i USA, där, enligt uppgifter av

landsbygdssociologen professor Lindström, av 34 lantbrukshögskolor endast 7 sakna professur i landsbygdssociologi; dock torde undervisning i ämnet meddelas på samtliga lantbrukshögskolor och därtill vid flertalet universitet och högskolor, som icke äro agriskulturellt präglade.

Samtidigt bör emellertid betonas, att den landsbygdssociologiska institutionen bör ha en god förbindelse med den allmänna sociologiska forskningen. För vårt vidkommande torde en eventuell utredning kunna klarlägga, huruvida den landsbygdssociologiska institutionen bör anknytas till lantbrukshögskolan i Ultuna eller till Uppsala universitet. Avståndet mellan Ultuna och Uppsala är inte större än att frågan torde kunna lösas.

Med stöd av vad ovan sagts hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsam utredning, syftande till att antingen vid lantbrukshögskolan i Ultuna eller vid Uppsala universitet upprätta en lärostol i landsbygdssociologi.

Stockholm den 11 januari 1951.

Gunnar Ericsson
i Näs.

G. Hedlund.
